Metody kompresji obrazów Modelowanie koloru, segmentacja obrazu

WYKŁAD 6 Dla studiów niestacjonarnych 2021/2022

Dr hab, Anna Korzyńska, prof. IBIB PAN

KOMPRESJA OBRAZÓW

Cele kompresji

- archiwizacja,
- przesyłanie

Stopień kompresji obrazu

$$SK = \frac{KP}{KW}$$

- stopień kompresji obrazu.

KP [bait] - obszar pamieci zaimowany przez kod pierwotny obrazu. Kod pierwotny - reprezentacja rastrowa lub wektorowa. KW [bajt] - obszar pamięci zajmowany przez kod wynikowy obrazu

Rodzaje kompresji:

- kompresja bezstratna (lossless compression)
- kompresja stratna (lossy compression)

Rodzaje kompresji (kodowania)

- Bezstratna (ang. lossless coding) odwracalna (ang. reversible) redukcja redundancji statystycznej (ang. statistical redundancy) w czasie i przestrzeni
- Stratna (ang. lossy coding) nieodwracalna (ang. irreversible) redukcja redundancji subiektywnej (ang. subjective redundancy), dotycząca nieistotnej informacji (ang. irrelevancy), z lub bez uwzględnienia charakterystyki słuchu i wzroku
- "Prawie" bezstratna lub percepcyjnie bezstratna, tzn. stratna, ale poziom zmian względem oryginału nie jest odczuwany przez człowieka

Kompresja bezstratna i stratna

$$\rho(x^{\mu},x^{\nu})=0$$

- wektor reprezentujący obraz pierwotny

wektor reprezentujący obraz odtworzony (zrekonstruowany)

- wartość metryki

Wybrane metody kompresji bezstratnej obrazów rastrowych:

- Kompresja obrazów z obszarami o iednolitei iasności
- Kompresja obrazów z obszarami o niejednolitej jasności

Wybrane metody kompresji stratnej obrazów rastrowych

- · kodowanie różnic,
- kodowanie blokowe

Kompresia stratna - uzvskiwany jest wiekszy stopień kompresii (SK) niż przy stosowaniu kompresji bezstratnej

Kompresja obrazów z obszarami o jednolitej jasności

Kodowanie ciągów identycznych symboli (RLE)

ciąg identycznych symboli - para zawiera 1 symbol i liczbę jego powtórzeń

Przykład:

7.7.8.9.10.10.10.10.9.9.9.8.7.7.7

7(2), 8(1), 9(1), 10(4), 9(3), 8(1), 7(3).

Kodowanie binarne: 111, 111.

Długość kodu zależy:

- od rozmiaru obrazu (N1xN2),
- od liczby poziomów jasności obrazu (M)

Uwaga: dla obrazów o dużych obszarach o jednolitej jasności przegląd według krzywej Hilberta daje z reguły dłuższe ciągi identycznych symboli niż w przypadku przeglądu "linia po linii" Praktyczna realizacja

metody kodowania ciągów identycznych symboli:
formaty obrazowe: *.PCX, *.PIC

Kompresja obrazów z obszarami o niejednolitej jasności Kod Huffmana - kod o zmiennej długości słowa Sposób postepowania: Przypisanie każdemu poziomowi jasności częstości występowania pikseli o tym poziomie jasności (utworzenie histogramu). Wyszukanie 2 poziomów o najmniejszej częstusci wyszępomonie połączenie w jeden o częstości występowania równej sumie tych n_j - liczba piksli o jasności Wyszukanie 2 poziomów o najmniejszej częstości występowania i poziomów. (poziomie jasności, wartości) p_j, N² - liczba piksli obrazu 40% p - poziom jasności 31% 15% 6% Wezeł terminalny 0 1110 1111 mat łączenia - drzewo Huffmana. Praktyczna realizacja kodu Huffmana - format obrazowy *.TGA

Metody słownikowe

Kodowanie ciągów symboli (pikseli) za pomocą odwołań do słownika zawierającego takie ciągi.

Stopień kompresji (SK) rośnie, gdy długość ciągu pikseli możliwych do zastąpienia indeksem do słownika rośnie.

Podział metod słownikowych:

- statyczne (słownik nie zmienia się w trakcie kodowania),
- adaptacyjne (słownik zmienia się w trakcie kodowania)

Kodowanie różnic

$$\boldsymbol{\varepsilon}_{m,n} = f_{m,n} - f_{m,n-1}$$

 $f_{m,n}$ - poziom jasności piksela o współrzędnych m,n, $f_{m,n-1}$ - poziom jasności piksela (**kolejnego**) o współrzędnych m,n-1.

Położenie pikseli

$$f_{m-1,n-1}$$
  $f_{m,n-1}$

Przykład:

- Obraz pierwotny : L = 255 (M = 256)

   kodowanie wartości pikseli: /= 0,1,2,3,....,255; zajętość pamięci: 8 bitów/piksel,
- kodowanie różnic pomiędzy wartościami kolejnych pikseli:

 $\varepsilon_{mn} = -255, -254, ..., 0, ..., 254, 255$ zajętość pamięci: 9 bitów /piksel.

 $\emph{Histogram różnic } \mathcal{E}_{m,n}$ pomiędzy wartościami (poziomami jasności) kolejnych pikseli $\frac{n_j}{N_i^2} \cdot 100\%$ 255 Histogram różnic ma charakter krzywej Gaussa z maksimum w

Kompresja wynika z zakodowanie najczęściej występujących różnic Histogram różnic z zaznaczonym obszarem najczęściej występujących różnic Kryteria wyboru obszaru: wymagania na wielkość stopnia kompresji (SK), wymagania na dokładność rekonstrukcji (określoną wielkością "p") KP = 9, KW = 4 SK = KP/KW = 9/4 = 2,25 $\mathcal{E}_{m,n} = -7, -6, ..., 7,8$ - 16 symboli zamiast 512 Niepożądany efekt: zależnie od rodzaju obrazu - większe lub mniejsze rozmywanie (blurring) ostrych krawędzi.

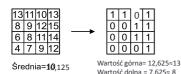
Kodowanie blokowe

Podział obrazu na jednakowe bloki, najczęściej 4x4 piksele. Obliczenie dla każdego bloku średniej arytmetycznej jasności. Podział pikseli na dwie grupy:

- a) o jasności większej lub równej jasności średniej,
- b) mniejszej niż jasność średnia.

okolicy zera.

Obliczenie nowej jasności średniej dla każdej z grup (wartość górna dla (a) i wartość dolna dla (b)). Przypisanie wszystkim pikselom danej grupy obliczonej jasności średniej (górnej lub dolnej), stąd blok zostaje zakodowany jako mapa bitowa określająca podział na grupy, plus dwie wartości jasności.

Kompresje obrazów oparte na transformatach

- · Wybieram takie transformaty, które dają w dziedzinie transformacji takie upakowanie informacji, aby większość współczynników była zerowa (bliska zeru)
- Po kwantyzacji niezerowych współczynników dają minimalne zniekształcenia obrazu
- Prowadzą do dekorelacji sygnału
- Są ortogonalne, bo to zapewnia pełną transmisję informacji
- Są separowalne, bo to zapewnia szybki algorytm dekompozycji

Kompresja stratna oparta na transformacjach

- · Transformacja kosinusowa w kompresji JPEG
- Transformacja falkowa w kompresji JPEG 2000 Kolejność działań (i):

Konwersja obrazu kanałów (RGB) na jasność (luminancję) i 2 kanały barwy

Odrzucenie części pikseli kanałów barwy, podział kanałów na bloki 8 × 8 pikseli

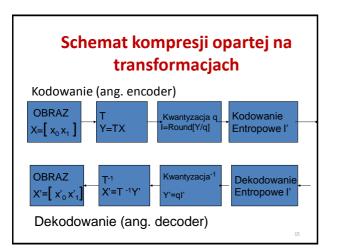

Kolejność działań (ii)

Na blokach wykonywana jest dyskretna transformata kosinusowa (DCT).

Zastąpienie średnich wartości bloków przez różnice wobec wartości poprzedniej (DPCM). Poprawia to w pewnym stopniu współczynnik kompresji.

Kwantyzacja, czyli zastąpienie danych zmiennoprzecinkowych przez liczby całkowite.

Kompresja JPEG200

- Koduje **różne typy obrazów i filmów**: binarne, szare, kolorowe, wielospektralne o różnych właściwościach, transmisja w czasie rzeczywistym, archiwizacja biblioteki obrazów.
- Umożliwia progresywne dekodowanie: pozwala widzowi zobaczyć wersję danego obrazu o niższej jakości, podczas gdy cały plik nie został w pełni odebrany lub pobrany. Jakość obrazu stopniowo się poprawia, gdy więcej bitów danych jest pobieranych ze źródła.
- Zapewnia zachowanie przejrzystości obrazów.
- Daje niezwykle wysoki poziom skalowalności.
- Obrazy mogą być kodowane w dowolnej jakości od bardzo skompresowanych do kompresji bezstratnej.
- Firma udostępnia oprogramowanie open-source tzn. OpenJPEG kod napisany w C do wykorzystania przez programistów.
- Stosuje transformatę falkową

Co to sa falki? Komplet funkcji umożliwiających hierarchiczną wielorozdzielczą reprezentację aproksymowanej funkcji, składający się z: – Funkcji skalującej Φ(x) - Rodziny falek generowanych na podstawie falki podstawowej

Falki i transformacja falkowa w przetwarzaniu obrazów

- · Kompresja obrazów i sekwencji wideo
- Odszumianie obrazów
- · Analiza tekstury
- Segmentacja
- Rozpoznawanie np.: ręcznego pisma, biologicznego wieku dzieci, charakterystycznych cech biologicznego sygnału (EEG)
- Rekonstrukcja obrazów biomedycznych

Metody oceny jakości kodowania

- Subiektywne notowanie wrażeń widzów lub słuchaczy
- Obiektywne porównanie ilościowe, na podstawie matematycznie wyznaczonych parametrów, opisujących różnicę między sygnałem oryginalnym i po dekompresji
- Metody oparte na modelach percepcji informacji przez człowieka:
  - perceptualny model, zapewniający wierność percepcji słuchowej
  - modelowanie układu percepcji wzrokowej człowieka

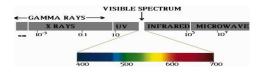
(HVS ang. Human Visual System)

19

Barwa

Barwa to zarówno kombinacja fizycznych (spetralnych) własności światła jaki i sposób jego interpretacji przez ludzkie oko i móze.

Różne długości fali elektromagnetycznej z zakresu widma widzialnego (380 - 760 nanometrów) są odbierane jako barwy, a ich mieszanina jako <u>światło białe</u>

Uwaga! Jednakowe bodźce barwne wywołują jednakowe wrażenia, ale takie samo wrażenie mogą wywołać bodźce różniące się fizycznym (spektralnym) składem promieniowania elektromagnetycznego (metameryzm)

Barwa

Fizycznie: długość fali

Subiektywnie: to co **odróżnia** zieleń od błękitu a jest **wspólne** dla różnych *odcieni* czerwonego.

Jasność

stopień podobieństwa do barwy białej (dla *odcieni* jasnych) lub czarnej (dla *odcieni* ciemnych).

Nasycenie

czystość barwy np. stopień zbliżenia do *barw zasadniczych* występujących w widmie słonecznym: czerwona, zielona, niebieska, żółta (RGBY).

Rozróżnialność barw

(uwzględniając jasności) **ok. 400000 kolorów (przy porównywaniu)**. **Z pamięci: kilkadziesiąt barw**. Subiektywna ocena barw obrazu na monitorze przy różnym oświetleniu pomieszczenia.

21

Cechy bodźca świetlnego wywołującego wrażenie barwy

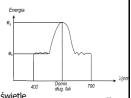
Achromatyczne (widzenie skotopowe)

 Ilość (skuteczność pobudzenia) luminancja/jasność/jaskrawość czyli stopień podobieństwa do białej barwy, dającej maksymalne pobudzenie lub czarnej, dającej pobudzenie minimalne

Chromatyczne (widzenie fotopowe)

- Jasność (intensywność pobudzenia
- Barwa/odcień/walor/Kolor/ (fizycznie:
- długość dominującej fali)
- Nasycenie/rozbielenie (czystość barwy czyli podobieństwo do barw widma słonecznego, bladość)

Widzenie pośrednie mezopowe; przy słabym świetle

Standard barw podstawowych

Standard CIE 1931r. (Międzynarodowa Komisja Oświetleniowa). Standardowe barwy podstawowe nie odpowiadają żadnej rzeczywistej barwie, za to dowolną widzialną barwę daje się wyrazić jako ich średnią ważoną.

 ${\bf A,B,C}$ - ilości poszczególnych barw podstawowych CIE dających w sumie pewną barwę.

Wielkości

$$a = \frac{A}{A+B+C}$$
; $b = \frac{B}{A+B+C}$; $c = \frac{C}{A+B+C}$

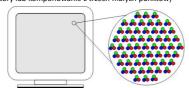
są to współrzędne trójchromatyczne tej barwy.

Widać, że zawsze: a + b + c = 1

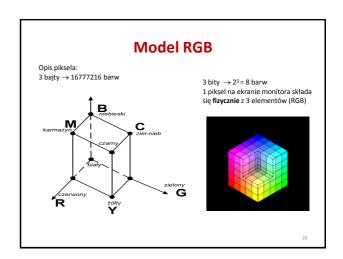
tzn. dowolne dwie współrzędne wystarczą do określenia barwy.

Mieszanie addytywne (synteza barwy)

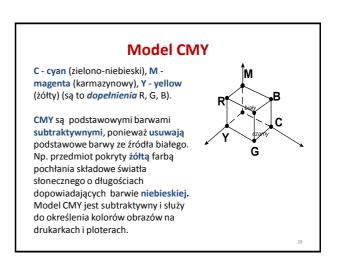
 Równoczesne działanie trzech świateł podstawowych (modele: trzy projektory lub komponowanie z trzech małych punktów)

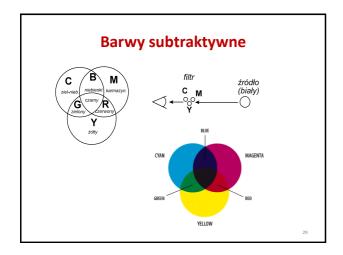

- Naprzemienne rzutowanie bodźców barwnych z częstotliwością większą od progu migotania (synteza w oku odbiorcy)
- Jeżeli obraz cyfrowy ma głębię 24 bity, to każdemu pikselowi można przyporządkować jedną z 16 777 216 barw

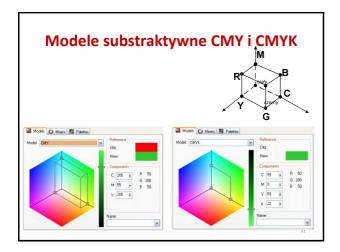

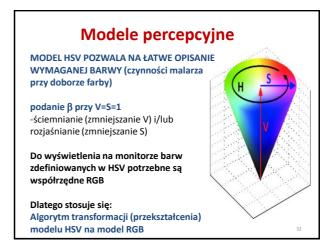

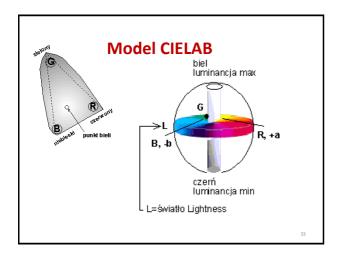

Mieszanie substraktywne (filtrowanie barwy)

- Światło i trzy substancje posiadające własności selektywnej absorpcji barwy, zwane barwnikami (farbami) i działające jak filtry światła
- Możliwość mieszania roztworów barwników (farb) lub ich nakładania na siebie warstwami (fotografia barwna) albo układania punktowego w postaci mozaiki o rozmiarach poniżej progu rozróżnialności (lakiery, druk offsetowy kolorowy)
- Model CMYK
  - C (Cyan czyli zielono niebieski) = 1 R
  - − M (Magenta czyli purpurowy) = 1 − G
  - Y (Yellow czyli żółty) = 1 − B
  - B (Black czyli czarny) = min(C, M, Y)

Etapy proces przetwarzania i rozpoznawania

Komputerowa analiza obrazów Podejście klasyczne • Segmentacji obrazu • Pomiaru i lokalizacji obiektów na obrazie • Zrozumienia treści niesionych przez obraz w sensie np. klasyfikacji obiektów, policzenia ich liczby lub określenia ich wzajemnych relacji Podejście z użyciem głębokich sieci neuronowych Obraz Opis obrazu Opis obrazu Opis obrazu Opis obrazu Rozpornanie z użyciem głębokich sieci neuronowych

Cel segmentacji

Przygotowanie obrazu do etapu właściwego rozpoznawania obiektów, określenia relacji przestrzennych pomiędzy nimi.

Segmentacja stanowi poziom pośredni pomiędzy poziomem wstępnego przetwarzania a poziomem analizy obrazu.

Segmentacja

- Segmentacja to podział obrazu na rozłączne (nienakładające się) fragmenty.
- Segmentacja jest powiązana z semantyką (znaczeniem i rozumieniem) obrazu.

bywa rozumiana dwojako:

- –Jako podział na jednorodne rejony, które składają się na znaną hierarchię lub strukturę
- –Jako podział na to, co nas interesuje z punktu widzenia celu przetwarzania, pozostałe nieinteresujące obiekty i tło

Segmentacja

Wyodrębnienie spośród wybranych fragmentów tych, które stanowią obiekt zainteresowania ze względu na cel analizy obrazu.

Najbardziej skomplikowane algorytmy

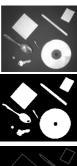
3

Klasyfikacja metod segmentacji

Segmentacja może być zarówno operacją kontekstową jak i niekontekstową (punktową), ale najczęściej jest kombinacją metod kontekstowych i punktowych.

Jeśli metoda:

- Ignoruje zależności między pikslami i klasyfikuje je na podstawie globalnej cechy, np. wartości poziomu szarości – progowania, to jest metodą punktową niekontekstową
- Wykorzystuje zależności między pikslami, np.: podobieństwo wartości poziomu szarości – "dziel i łącz", to jest metodą kontekstową

Etapy procesu segmentacji

Operator Sobela

Operator Robertsa

Wariancja 5x5

Odwrócony
Operator Sobela

Oczyszczony sprogowany
Operator Sobela

Oczyszczony sprogowany
Operator Sobela

Oczyszczony sprogowany
Operator Sobela

Rodzaje segmentacji

(około 1000 algorytmów segmentacji)

- Poszukiwanie nieciągłości czyli poszukiwanie krawędzi, a w konsekwencji wskazanie wnętrza obiektu (np. z wykorzystaniem histogramu dwuwymiarowego),
- Maksymalne obszary wykazujące podobieństwo w kolorze, odcieniu szarości, teksturze (k-means lub graph-cut)
- · Wododziały (ang. watershed transform),
- Podziały przeszukujące obszar (drzewa czwórkowe, split and marge –region)
- Dopasowywanie konturów np. metoda aktywnego konturu, (ang. Active contour).

Uwaga

W wyniku stosowania obszarowych metod segmentacji uzyskuje się **zawsze** obszary zamknięte (granice obszarów są ciągłę). Jest to zaleta w porównaniu np. z metodami *detekcji krawędzi*, które na ogół **nie zapewniaj**ą ciągłości wykrytych krawędzi.

Techniki segmentacji

Progowanie

Warunki na dobre wyniki segmentacji :

- istnieje rozdzielność poziomów szarości lub kolorów obiektu i tła
- gdy wartość minimum lokalnego w histogramie jest jak najmniejsza (ang. valley method)

Podobieństwo tekstury

Tekstura reprezentuje, pewną relatywną jednorodność/jednolitość, odczuwaną wzrokowo przez odbiorcę lub udowadnianą jako matematyczna regularność dzięki analizie sygnału.

Progowanie - najprostszy algorytm segmentacji Operacja punktowa,

Progowanie z pojedynczym progiem segmentacji

 $\int L_{\min} dla p \le p_1$ L_{max} dla $p > p_1$ Progowanie przedziałami

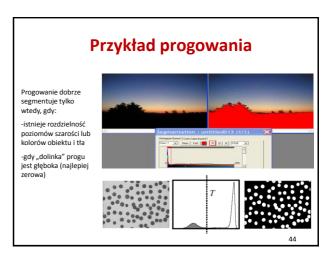
$$q = \begin{cases} L_{\text{max}} & \text{dla } p_1 \le p \le p_2 \\ L_{\text{min}} & \text{dla } p < p_1 \text{ lub } p > p_2 \end{cases}$$

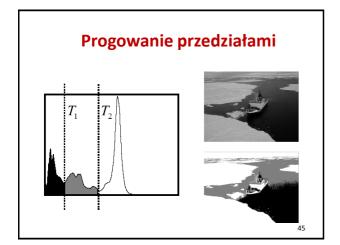
- Progowanie z warunkiem spójności
- lub warunkiem nałożonym na wielkość obiektu
- Progowanie adaptacyjne
- Progowanie rekurencyjne
- Progowanie hierarchiczne (piramidowe, skalowalne)

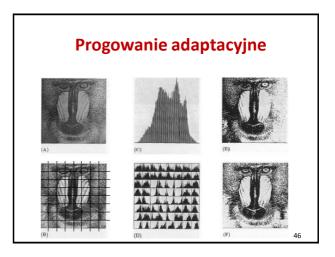
Progowania dokonujemy na obrazie szaroodcieniowym lub pojedynczej składowej koloru lub na kanale wspólnym, np. luminancji

43

bezkontekstowa

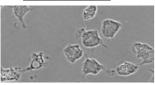
Wyrównanie nierównomierności tła

Progowanie

- Zalety
  - Prosta procedura zaimplementowana w każdym oprogramowaniu do manipulacji obrazami
  - Szybka realizacja algorytmu
- - Trudności dla obrazów o niskim kontraście
  - Trudności przy nierównomiernym oświetleniu
  - Niejednoznaczności wynikające z braku rozdzielności poziomów szarości lub kolorów, występujących w tle i obiekcie

Tekstura

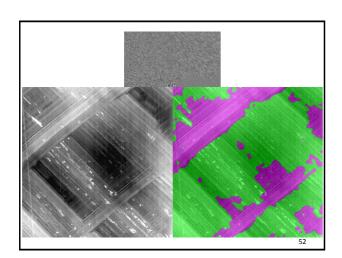
Jednorodność jest oparta na powtarzalności konstrukcyjnego elementu, wewnątrz którego istnieje pewna nierównomierność poziomów szarości (relacja między podelementami elementu konstrukcyjnego, czyli połączonymi grupami sąsiadujących ze sobą pikseli, jest stała) lub organizację lub uporządkowanie elementów w przestrzeni.

49

Analiza tekstury

- oparta na regularności ocenianej metodami statystycznymi, na podstawie macierzy opisującej częstość występowania dwóch pikseli odległych od siebie o dystans d w kierunku θ (po angielsku $cooccurence\ matrix$), zdefiniowaną przez Haralicka Cechy: kierunkowość, ziarnistość, ...
- oparta na różnych zaawansowanych modelach matematycznej regularności (np. model powtarzalności/zależności poziomów szarości w różnych kierunkach obrazu, oparty na stochastycznych polach Markowa ang. random Markov field lub model fraktalny samopodobieństwa ang. fractal model)
- oparta na morfologii matematycznej, która używa różnych transformacji do porównywania struktur w obrazie do znanego elementu konstrukcyjnego tekstury

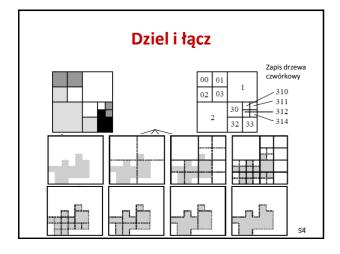
51

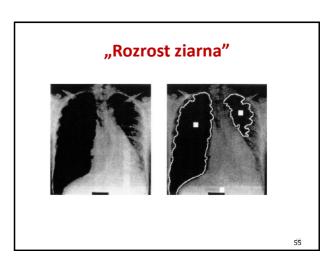

Techniki obszarowe segmentacji

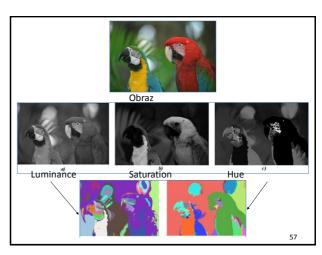
- segmentacja przez podział obszaru (region splitting)
- segmentacja przez rozrost obszaru (region growing)
- segmentacja dziel i łącz

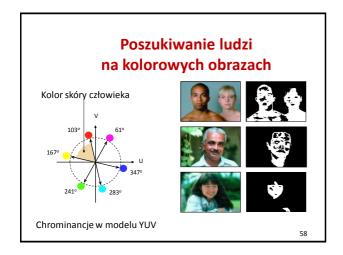
53

Segmentacja w oparciu o poszukiwanie krawędzi

